

ОСНОВНІ ЧИННИКИ ЕМІГРАЦІЇ РОБОЧОЇ СИЛИ З УКРАЇНИ

асист. Кліменко О.В., студент Риндич С.Ю.

Економічний та соціальний розвиток людства на початку ХХІ ст., відбувається в умовах поглиблення глобалізаційних процесів. Ці тенденції є тими загальними економічними аспектами, які породжують міжнародну міграцію робочої сили. Міграція в Україні є найсерйознішою державною проблемою. Але, на жаль, законодавча та виконавча влади «не чують» та адекватно не реагують на застереження. Адже й досі не вироблено чітких засад державної міграційної політики, не розширено коло країн, з якими укладено угоди про взаємне працевлаштування громадян, недостатньо вживається заходів щодо соціального захисту наших заробітчанин. На державному рівні не ухвалюються ефективні заходи, спрямовані на те, щоб українці не тільки не виїздили за кордон, а, навпаки, поверталися на батьківщину.

Зовнішня міграція з України істотно зросла з моменту проголошення нашою державою незалежності. Цьому сприяло суттєве зниження рівня та якості життя населення на початку 90-х років.

Нині Україна на міжнародних ринках переважно виступає як держава-експортер робочої сили, хоча відмічається тенденція до зростання кількості іноземних громадян, які працюють в Україні. Статистичні дані свідчать, що кількість іноземців приблизно в 10 разів менша, ніж кількість українців, які працюють за кордоном. За експертними оцінками, щорічно за кордоном працює від 3 до 5 млн. громадян України, переважна більшість з яких працевлаштовуються на території інших держав нелегально.

Всезростаючі обсяги еміграції з України викликані:

- високим рівнем безробіття в країні, у тому числі прихованого;
- різницею в умовах життя і рівні заробітної плати в Україні та країнах

Заходу;

- відсутністю перспектив професійного зростання для багатьох обдарованих людей;

- економічною нестабільністю в країні та невизначеністю шляхів виходу з неї;

- відсутністю безпеки громадян.

Найбільші потоки трудової міграції з України спрямовані до Росії, Польщі, Чехії, Італії, Греції, а останнім часом – і до Німеччини, Португалії, Іспанії та інших розвинених країн Західної Європи. Потік трудової міграції у цих напрямках обумовлений перш за все близькістю кордонів та певною лояльністю місцевих законів до працівників-емігрантів. Введення візових

режимів в окремих країнах (зокрема – Росія, Чехія), де переважно працювали робітники з України, сприяє розширенню географії міграції робочої сили.

Позиція потенційних мігрантів при виборі місця працевлаштування за кордоном формується в залежності від наступних чинників:

- рівня можливої заробітної плати в країні - реципієнті;
- стану ринку праці (рівня зайнятості, масштабів безробіття);
- життєвого рівня місцевого населення;
- мовно-культурного чинника;
- етнічної толерантності населення країни-реципієнта.

За сукупністю більшості наведених чинників найбільш прийнятним для висококваліфікованих працівників, переважно молодого віку, є західний вектор трудової міграції – Західна Європа, США, Канада та інші розвинуті країни світу. Така міграція має метою не тільки покращення власного матеріального стану, але й в значній мірі натуралізацію в країні перебування. Тому витік кваліфікованих трудових ресурсів до західних країн у більшості випадків можна вважати безповоротними втратами людського капіталу України.

В умовах неспроможності національної економіки забезпечити гідний рівень заробітної плати всередині країни, створити належну кількість робочих місць та усунути диспропорції у соціально-економічному розвитку регіонів, зовнішня трудова міграція стала об'єктивним чинником, який набуває особливої гостроти в умовах глобальної фінансової кризи та повинен враховуватись при прогнозуванні макроекономічних показників на коротко та середньострокову перспективу.

Світова фінансова криза може у короткостроковій перспективі призвести до зниження «попиту» на трудових мігрантів у розвинених країнах, проте через постаріння населення та зростання дефіциту трудового потенціалу європейські країни можуть розвивати економіку та забезпечувати належний соціальний розвиток тільки за рахунок активного використання праці мігрантів.

Я вважаю, що міграція робочої сили для України на даний час має переважно негативні наслідки. Мігрують, як правило, висококваліфіковані спеціалісти, але лише невеликий відсоток їх має гарантовану роботу і відповідні соціальні та трудові гарантії. Виїжджають за кордон у пошуках роботи молоді люди без певного рівня кваліфікації, які згодні на будь-яку роботу і низьку платню без усяких гарантій. Згубним для економіки країни, для формування її науково-технічного потенціалу є виїзд за кордон науково-технічних кадрів та підготовлених на сучасному рівні молодих спеціалістів. Це може негативно вплинути на темпи відновлення економіки України.